Landelijke Beroepsgroep
Begeleiders Onderwijs

Beter Begeleiden
Jaargang 10, nummer 6

Beter Begeleiden is een uitgave van de Landelijke Beroepsgroep voor Begeleiders in het Onderwijs (LBBO).

De LBBO richt zich op intern begeleiders, jonge-kindspecialisten, ambulant begeleiders, gedragsspecialisten, beeldbegeleiders en specialisten begaafdheid.

LBBO
Leyenseweg 113 A5
3721 BC Bilthoven
Telefoon: 085-7606246
E-mail: kantoor@lbbo.nl
Website: www.lbbo.nl

Coördinatie
Petra van de Pol

Eindredactie
Femke van den Berg, Bureau Bisontekst
Veronique van der Waal, Schrijfveer

Hoofdredactie
Elleke van den Burg-Poortvliet

Redactie
Engelien Houben-Feddema, Josje Jaasma, Anita de Jong, Nettie Kramer, Ingrid Nuijt, Lidy Peters, Joke Verwoerd

Aan dit nummer werkten mee
Aafke Bouwman, Eward Cozijnsen, Betsy Gerritsen, Karin Hoogeveen, Annelies de Muijnck, Harry Nijkamp, Lisa van Otterloo, Viona Snoek, Hanri Timmerman, Jaap Verouden, Thekla van Verseveld, Karola de Vries

Beeld
Nationale Beeldbank, Pixabay bij Pexels, Shutterstock, Tom van Limpt Fotografie, Twan Wiermans en eigen beeldmateriaal van auteurs en geïnterviewden

Concept vormgeving
Buitengewoon Concept

Vormgeving/Druk/Sales/Verspreiding
Elma Media B.V.

Oplage
5000

Verschijning
Beter Begeleiden verschijnt zes keer per jaar en wordt per post verstuurd naar alle leden van de LBBO.

Copyright 2020
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, overgenomen of openbaar gemaakt, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever is niet aansprakelijk voor enig handelen op grond van de in dit blad gegeven adviezen en/of gedane mededelingen.

Redactioneel

Ononderbroken ontwikkeling

Het moment waarop onze zoon de overstap naar het voortgezet onderwijs maakte, ligt nog vers in mijn geheugen. Wat was dat een grote overgang. Lekker buitenspelen na schooltijd was in één klap voorgoed verleden tijd. En dat hij nog geen twee maanden daarvoor één A4'tje huiswerk per week mee naar huis kreeg, leek ineens een lachertje. Er lagen nu wekelijks legio huiswerktaken op hem te wachten, diep verstopt in digitale studieplanners.
En ikzelf? Ik miste het persoonlijke contact met de leraar, het praatje bij het lokaal. Zeker vier weken moest ik wachten voor het eerste contact met de mentor; niet eens een-op-een, maar in een onpersoonlijke, plenaire bijeenkomst.

Over de overgang naar het voorgezet onderwijs wordt veel gesproken en geschreven. En dat is niet gek, want die overgang ís groot.
Er zijn onderzoeksrapporten hierover: naar schoolloopbanen, de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en kansen(on)gelijkheid (zie tinyurl.com/onderzoekGION en tinyurl.com/onderzoekinspectie).
En dan zijn er ook nog de discussies over het schooladvies en de rol van de eind- of doorstroomtoets. Iedereen probeert een antwoord te vinden op die ene cruciale vraag: hoe zorgen we ervoor dat kinderen geen hinder ervaren van de overgang en zich ononderbroken kunnen ontwikkelen?

Dit nummer van *Beter Begeleiden* staat in het teken van overgangen. Je leest over twee mooie initiatieven die de oversteek naar de middelbare school behapbaarder kunnen maken: het Tienercollege in Emmeloord (pag. 6) en het programma e-VOlve in Ermelo (pag. 36). Er zijn natuurlijk nog veel meer overgangen waar kinderen in hun schoolloopbaan mee te maken krijgen. Het begint al als ze van de kinderopvang of peuterspeelzaal naar groep 1 gaan. En wat te denken van de stap van het speciaal onderwijs naar het regulier onderwijs (of andersom), of van de plusklas naar de reguliere klas? Uit de verhalen die we optekenden, blijkt keer op keer dat er veel mooie manieren zijn om overgangen soepel te laten verlopen. Goed contact tussen de verschillende leraren en begeleiders lijkt hierin de rode draad. Hoe je dit vormgeeft, is natuurlijk de uitdaging. Ik hoop dat de concrete handreikingen in deze editie je daarbij helpen.

Elleke van den Burg-Poortvliet
hoofdredacteur@lbbo.nl

Inhoud

06 *Een school voor 10-14-jarigen*
Interview met Hanri Timmerman over het Tienercollege Noordoostpolder.

11 *Recensie Technisch lezen in een doorlopende lijn*
Glasheldere informatie voor leraren om per groep mee aan de slag te gaan.

12 *Informatieoverdracht: rechten en plichten*
Mogen ouders tegenhouden dat de huidige school van hun kind informatie verstrekt aan de nieuwe school?

16 *Eilandjes verbinden*
Hoe creëer je meer samenhang tussen het aanbod in een reguliere klas en dat van een bovenschools verrijkings-programma?

21 *Column Sansevieria*
Ook leraren hebben te maken met (gedwongen) overgangen naar een andere groep, die niet altijd vanzelf-sprekend slagen.

22

'Hoe kom ik in die andere klas?'
Betty Gerritsen (Kentalis) licht toe hoe speciale 'settings' eraan bijdragen dat kinderen met een cluster 2-indicatie makkelijker kunnen overstappen naar het reguliere onderwijs.

Van voorschool naar basisschool 26
Hoe zorg je voor een soepeler overgang van kinderopvang naar kleuterklas? Karin Hoogeveen (Sardes) geeft tips.

Recensie School en thuis 31
Leren kijken door de bril van de ander kan bijdragen aan een betere samen-werking tussen scholen en ouders.

Beeldbegeleiding in het Taalatelier
Hoe filmopnamen kinderen met een taalachterstand meer inzicht geven in hun eigen ontwikkeling en zo helpen bij de stap (terug) naar de reguliere klas.

32

Wenproces versoepelt doorstroom 36
In Putten gaan leerlingen uit groep 8 op maandagmiddagen alvast wennen in het voortgezet onderwijs.

Topboek! 41
De must-reads van Aafke Bouwman en Karola de Vries.

Agenda en ledenacties 43